

РЕШЕНИЕ

№ 106

гр. София, 04.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в
публично заседание на 18.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **9492** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на И. Г., гражданка на У., с предоставена временна закрила, действаша лично и като представител на малолетните си деца – П. Г., ЛНЧ 70009866871 и А. Г., ЛНЧ[ЕИК], представлявана от адв. Г. В., срещу Заповед № ЗСП/Д-С-В3/5082/12.09.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., с което е отказано отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас.

В жалбата се поддържа становище за незаконосъобразност на заповедта, като издадена в противоречие с материалния закон. Жалбоподателката твърди, че е нарушен чл. 39, ал. 1, т. 4 ЗУБ и обосновава правните си изводи, позовавайки се на Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и Конвенцията на ООН за правата на детето.

В с.з. , жалбоподателката редовно призована, се представлява от адв. М. Х., който поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Претендира се присъждане на разноски.

Ответникът – директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., чрез юрк. Б., в с.з. оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Възразява по отношение на исканото адвокатско възнаграждение, като моли същото да бъде определено по чл.7,

ал.1, т.1 от Наредбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното: Жалбоподателката И. Г. е гражданка на У., на която е издадена регистрационна карта от ДАБ при МС №[ЕИК], със срок на валидност 04.03.2024 г.

На 29.08.2023 г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация вх. № ЗСПД-Д-С-В3/5082 за отпускане на еднократна помощ на ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а, ал.1 от ЗСПД.

С процесната заповед директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – В. № ЗСПД/Д-С-В3/5082/12.09.2023 г. е отказал отпускането на исканата помощ с мотив, че семейството не попада в кръга от лица, посочен в чл. 3 ЗСПД. Според ответника, съгласно чл. 3, т.5 от с.з. право на семейни помощи на деца имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. В ЗУБ не било изрично предвидено получаването на семейни помощи. Посочено е, че има сключен договор между Република България и У. за социално осигуряване, но в Република България този договор не се отнася за семейни помощи или парични обезщетения за семейства с деца.

Заповедта е връчена на 14.09.2023 г.

При така установеното, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорна по делото е материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая не е спорно, че между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от Х. Народно събрание на 28 ноември 2001 г. - ДВ, бр. 107 от 2001 г. В сила от 1 април 2003 г.). Не е спорно също така, че по силата на Решение № 144/10.03.2022 г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022 г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023 г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022 г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023 г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024 г.

Доколкото социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване,

цитираният по-горе договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

Спорният по делото въпрос е за правото на лица, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, и в частност отпусканите по ЗСПД помощи.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. Същата пребивава и отглежда децата си в Република България, има адрес в [населено място], видно от копието на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец (л.10), като правното основание за пребиваването ѝ е чл.39 от Закона за убежището и бежанците. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съдържа специална уредба относно чужденците с предоставена временна закрила, а предвижда само права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците и по-конкретно съгласно чл. 39, ал. 1, т.4 от него, чужденците с временна закрила имат право на социално подпомагане.

Съдът намира още, че цитираната по - горе норма на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (какъвто е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото

такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и следва да се разглеждат като едни от основните обезщетения, за които не е предвидена възможност да се ограничават. България като държава членка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

С оглед изложеното дотук постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл. 10а ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. М. Х. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 7-ми състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на И. Г., действаща лично и като представител на малолетните си деца – П. Г. и А. Г., Заповед № ЗСП/Д-С-В3/5082/12.09.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – В..

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – В. да заплати на адвокат М. Х. сумата от 1 000 лв. (хиляда лева), представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: